

Dobrze ułożony młodzieniec

PROGRAM SPEKTAKLU

sponsorzy i partnerzy:

partnerzy premiery:

patronat medialny:

reżyseria: Wiktor Rubin

tekst i dramaturgia: Jolanta Janiczak

scenografia i video: Łukasz Surowiec

kostiumy: Rafał Domagała

muzyka: Krzysztof Kaliski

reżyseria światła: Jacqueline Sobiszewski

obsada:

Karolina Bednarek (Wiktoria Skempińska, narzeczona Eugeniusza)

Monika Buchowiec (Maria Zaleśna, teściowa Eugeniusza)

Maciej Kobiela (Oskar, brat Eugeniusza)

Michał Kruk (Prokurator Kłoczkowski)

Paweł Kos (Adwokat Szychwart)

Halszka Lehman (Elżbieta, córka Eugeniusza)

Paulina Walendziak (Czesława Zaleśna, żona Eugeniusza)

Edmund Krempiński (gościnnie | Eugeniusz Steinbart)

prapremiera: 25 marca 2023, Duża Scena

Słowo może ratować i krzywdzić.
Ciało może być przystanią i terenem wroga.
Teatr jest przestrzenią sztuki,
która staje się ze **słowa** i **ciała**.

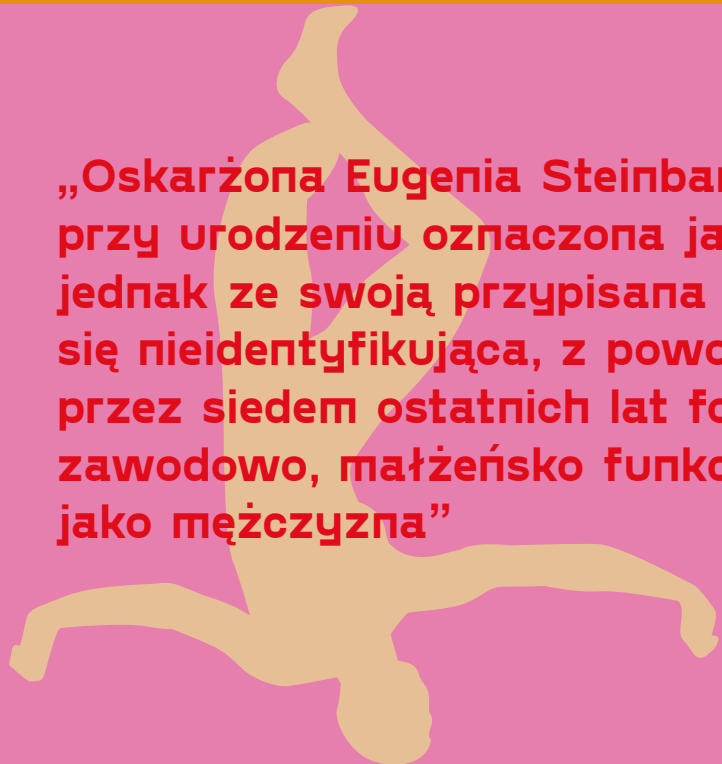
Bądźmy na nie uważni!

We współpracy z Fundacją Trans-Fuzja
dla naszych widzów_ek stworzyliśmy
Słowniczek pojęć związanych z transpłciowością.
Cytaty pochodzą ze spektaklu.

„Oskarżona Eugenia Steinbart, przy urodzeniu oznaczona jako kobieta, jednak ze swoją przypisana płcią się nieidentyfikująca, z powodzeniem przez siedem ostatnich lat formalnie, zawodowo, małżeńsko funkcjonowała jako mężczyzna”

osoba transpłciowa – osoba, której przy urodzeniu oznaczono płć inną niż odczuwana

osoba cispłciowa – osoba, której płć oznaczona przy urodzeniu jest zgodna z płcią odczuwaną.

misgenderować – zwracać się do osoby transpłciowej, kierując się jej płcią biologiczną, a nie zgodnie z tym, jaka płć jest przez tę osobę odczuwana – na przykład używać dead name'u, zaimków i końcówek przynależnych dla osób płci innej niż odczuwana.

dead name – dane (np. imię), które zostały osobie transpłciowej nadane przy urodzeniu, a więc przed wykształceniem się w pełni jej tożsamości. Wiele osób transpłciowych czuje się niekomfortowo, kiedy ktoś używa nieaktualnych danych – posługiwanie się dead name może zostać odebrane jako brak szacunku dla wysiłku, jaki podjęty, aby żyć w zgodzie ze sobą.

W rozmowie z osobami transpłciowymi (lub o nich) unikamy też zwrotów:

- „kiedy był_a jeszcze kobietą/mężczyzną”
- „identyfikujący_a się jako...”
- „urodzony_a jako...”
- „trans”, „transka”

Jak zwracać się do osoby trans jeśli nie wiesz, jak się określa?
Zapytaj: „Jak mam się do Ciebie zwracać?”.

Jak mówić o osobie transpłciowej, jeśli nie wiesz, jak się określa?
Mów o „osobie”. Na początku może Ci się to wydawać trudne, ale przecież mianem osób określamy różnych ludzi – zarówno transpłciowych, jak i cispłciowych.

**„Potem kilka bandaży włożyłem
w pończochę, uformowałem sobie
niewielką wypukłość w bieliźnie.
Przymierzyłem twoje spodnie”**

ekspresja płciowa – sposób w jaki osoba wyraża swoją płćć na zewnątrz (poprzez wygląd, strój, sposób poruszania się, modulowanie głosu, gesty itd.).

**„Trzeba się pilnować, trzymać postawę,
ramiona nosić szeroko rozstawione,
szerzej od bioder. Plecy lekko pochylone
do przodu, stąpać pewnie ale bez
niepotrzebnej prowokacji (...).
Nie odzywać się za dużo, żeby się
jakimś śmiechem albo zbyt
podekscytowanym zawołaniem
nie zdradzić”**

passing – zdolność do identyfikacji i bycie traktowanym/traktowaną przez inne osoby zgodnie z czyjąś tożsamością płciową. Można to osiągnąć poprzez wygląd, zachowanie, mowę ciała. Często opiera się na surowych normach płciowych, które są trudne do przestrzegania nawet dla osób cis.

**„Oskarżony już jako dziesięciolatek
wiedział, że jest chłopcem,
sam naprawił silnik spalinowy,
jako nastolatek pracował przez
jedno lato w kamieniołomie,
codziennie boksuje, ma widoczny zarost”**

Osoby transpłciowe nie przynależą tak naprawdę do tej płci, do której zostały przypisane przy urodzeniu, a z którą się nie identyfikują. Dlatego nie mówimy: „Była mężczyzną” (o transpłciowej kobiecie), „był kobietą” (o transpłciowym mężczyźnie) ani o „zmianie płci”.

Korekta płci (tranzycja) to proces, który pozwala osobom transpłciowym być takimi, jakie są i jakimi czuły się wcześniej. Nie stają się kobietami czy mężczyznami – były nimi od początku.

Nie jest to jednorazowy akt, ale szereg procesów (społecznych, medycznych, prawnych, psychologicznych), które przechodzi osoba transpłciowa. U różnych osób transpłciowych tranzycja może przebiegać różnie i obejmować wszystkie albo tylko część procesów, zależnie od potrzeb i możliwości konkretnej osoby – także finansowych (korekta płci nie jest finansowana przez państwo).

„Pierwszą miesiączkę w wieku szesnastu lat przypląciłem ciężkim załamaniem, przestałem jeść, pięć lat byłem wolny, ale ta wolność w moim położeniu jest bardzo nieprzewidywalna”

dysforia płciowa – daje o sobie znać wtedy, gdy osoba transpłciowa odczuwa dyskomfort związany z tym, jak wygląda i funkcjonuje jej ciało i z tym, jak ona i jej płeć jest postrzegana przez innych. Dysforia wpływa na poczucie osób trans, że nie mogą w pełni żyć w zgodzie ze swoją tożsamością płciową i liczyć na taką akceptację ze strony otoczenia, jakiej potrzebują.

„Spodobał mi się od razu dobrze ułożony młodzieniec, na swój sposób elegancki, zawsze z rana trzeźwy, delikatny”

euforia płciowa – poczucie zadowolenia i komfortu wynikające z funkcjonowania w zgodzie ze swoją tożsamością, z prezentowania się (ekspresji płciowej) zgodnego z tym, jak osoba transpłciowa chce się prezentować, oraz z pozytywnych reakcji otoczenia (np. docenienia przez innych stylu, elementów wyglądu, sposobu bycia jako kobiecych, męskich bądź wymykających się takim podziałom, zależnie od tożsamości danej osoby).

„Śmieją się chłopaki, że masz rączki jak królewna, szepczą, że czekasz aż nikogo nie będzie przy pisuarze, nazywają cię Bolesław Wstydlivy”

transfobia – negatywne postawy, odczucia i działania w stosunku do osób transpłciowych. Osoby transpłciowe doświadczają transfobii w swoim życiu rodzinnym, na rynku pracy, w miejscach pracy, instytucjach edukacyjnych, systemie opieki zdrowotnej, w dostępie do różnych dóbr i usług oraz w różnych sytuacjach życia codziennego.

„Czy mogę cię kochać w zdrowiu i chorobie, w każdej płci, każdej orientacji, każdym etapem życia każdą zmianą i każdą utratą?”

bezpieczniejsza przestrzeń – otoczenie społeczne i fizyczna przestrzeń przyjazna dla osób z grup marginalizowanych i dyskryminowanych, zbudowana na zdolności i gotowości do właściwej odpowiedzi na pojawiające się problemy.

„Jeśli będziesz któregoś z nas
potrzebował, zawołaj!
Ktoś się na pewno odezwie.
Sam nie miałem z kim dzielić mojej drogi.

Zrobiłem dla ciebie Syrena, może być
taką naszą osobistą flagą, zabawką
dla tych, co się nie bawią
przeznaczonymi dla nich zabawkami;
może być miejscem spotkań, jeśli będzie
mógł na stałe stanąć na jakimś skwerku
w Łodzi. Póki co przyniosłem go tutaj,
żeby siebie i Was z nim oswoić.
Tu jesteś u siebie. Już nie sam, sama,
samo. Jeśli ktoś chce, może tu przyjść,
przytulić się do niego, do nas.

Tak tylko pytam... czasem ktoś ma
taką potrzebę”

116 111

całodobowy Telefon Zaufania dla Dzieci i Młodzieży
Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę

22 628 52 22

Ogólnopolski Telefon Zaufania LAMBDA
od poniedziałku do piątku w godzinach 18:00-21:00
poradnictwo@lambdawarszawa.org

720 720 720

Antyprzemocowa Linia Pomocy Sexed.pl
poniedziałek-piątek | 16.00-20.00

kontakt@grupa-stonewall.pl

Grupa Stonewall
indywidualne wsparcie psychologiczne dla osób LGBT+,
grupy wsparcia dla młodzieży, osób transpłciowych,
biseksualnych oraz rodziców

psycholog@transfuzja.org

Fundacja Trans-Fuzja
wsparcie psychologiczne dla osób transpłciowych

bezpieczniej@kph.org.pl

Kampania Przeciw Homofobii
wsparcie dla osób doświadczających dyskryminacji
na tle orientacji seksualnej
lub tożsamości/ekspresji płciowej